

I början av 2026

I början av året och efter att det första större snöandet övergått i mildväder med tunga skyar och sparsmakat med blå himmel över ön är längtan till våren stark. Men först lite tillbakablick och några reflektioner kring kommande händelser.

Svartsörådets styrelse hade sitt för 2025 sista styrelsemöte den 17 december. Här är något kring det som noterades och diskuterades:

1. Vildsvinen på ön

Trots en ökad avskjutning genom öns jägare kvarstår en ganska stor vildsvinsstam på ön. Många fastighetsägare har haft ovälkomna besök och fått notera mindre eller större skador. Vi är inte ensamma om problemet med vildsvin. Från många öar i skärgården rapporteras om liknande problem. Vi har bestämt oss för att för att samordna olika intressenter på ön för att genomlysas hur vi kan hantera situationen. Det behövs en större avskjutning, men också vägar till att vidareförädla köttet så att det kan komma till användning och nytta. Kostnader för intensivare jakt och etablerande av vägar att hantera köttet behöver finansieras. Länsstyrelsen verkar inte ha några medel att bidra med, men vi fortsätter att bearbeta kommunen och har några positiva kontakter till privata resurser. Svartsörådet kan också bidra på olika sätt och vi har idéer om att öbor och fritidsboende ska kunna lämna bidrag till en särskild fond. Från styrelsen deltar Martin Hinders, Karina Tellinger McNeil och Rose-Marie Skogman i det fortsatta arbetet. Och fler kommer att knytas till denna samrådsgrupp genom särskilda inbjudningar. Det går förstås också fortfarande att anmäla sitt intresse om deltagande. Några har redan gjort det och kommer att bli kontaktade. Det finns också olika initiativ av grupper av fastighetsägare som planerar gemensamma åtgärder. Vi välkomnar allt sådant och ska försöka stödja fler idéer och hitta vägar som leder till reduceringar av vildsvinsstammen.

2. Ny sophantering planeras

Värmdö kommun har påbörjat ett arbete med att förändra den fastighetsnära sophämtningen. Just nu kontaktar man markägare på ön för att hitta ett antal platser där större sopkärl kan ställas upp. Riktigt var platserna kommer att vara är ännu inte bestämt, men att vi inte kommer ha soptunnor vid varje fastighet, som nu, är kommunens inriktning. I princip kommer alla på ön få längre avstånd för att lämna hushållsavfall. (Än så länge verkar det som om de med brygghämtning inte berörs). Vi har framfört att förändringar måste föregås av information och kommunikation. Hittills har man sagt att det kommer att ske –

oklart dock när. Nyordningen planeras vara införd senast 2027. Hur det kommer att påverka taxor är inte beslutat, men förändringen innebär om den genomförs att de enskilda kärnen försvinner och att det inte blir någon skillnad mellan fast- och fritidsboende.

3. Detaljplanearbete för kommunens mark vid skolan inledd

Kommunen har inlett detaljplanearbetet för att möjliggöra bostadsbyggande vid skolan. Mer information finns på kommunens hemsida. Tidplanen är fortfarande sådan att beslut ska kunna tas senhösten 2027. Sedan avgör efterfrågan och marknadssituationen ett eventuellt byggande. Svartsörådet hoppas kunna förmedla löpande information kring planeringen under året. Om intresse finns tänker vi också arrangera ett offentligt möte när samrådshandlingar väl finns framme.

Tillsammans med andra öar i skärgården försöker vi också fånga upp hur enskilda byggprojekt kan underlättas. Nya byggregler från december kan både försvåra och underlätta byggande i skärgården och det finns en viss oro för nya kommunala tolkningar. Möjligheterna för att bibehålla samhällsservice och kommersiella aktiviteter är emellertid helt beroende av att den fasta befolkningen inte minskar på öarna. Dessvärre är de kommande åren med minskande elevunderlag ett reellt hot också mot vår skola och ökar osäkerheten för nyetableringar från unga familjer.

4. Svartsö beforskas

Hembygdsföreningen har genom Södertörns högskola informerats om planerat kommande forskningsprojekt kring kulturmiljöernas betydelse för hur turismen utvecklas i skärgården. I projektet ingår preliminärt även att undersöka hur berättelser kring skärgårdsliv delas. När de inledande undersökningarna och avgränsningarna är gjorda kommer mer information att ges.

5. Regionen undersöker hur säsongsförlängningar för besöksnäringarna kan stimuleras

Inom ramen för regionens arbete med den regionala utvecklingsplanen, RUF2060, kommer ett projekt som berör besöksnäringarna på Svartsö liksom på Sandhamn, Grinda och Utö att genomföras. Syftet är att tydliggöra vilka faktorer som behöver vara på plats för att möjliggöra säsongsförlängningar. I början av december träffade regionen representanter för öns samtliga större besöksnäringar för inledande samtal. Vid diskussionerna lyftes möjligheterna att rekrytera personal, boende och inte minst kommunikationer till och från ön som centrala frågor att återkomma till.

6. Värmdö hamnar och parkeringen i Boda

Kommunens bolag, som också hanterar parkeringar vid replipunkterna, har upphandlat företag för betaltjänsterna vilket kommer att medföra förändringar för både tillfälliga parkeringar och de olika abonnemang som finns för långtidsparkeringar. De som haft avtal kommer att underrättas genom mejl. Övriga får vara observanta på nya anvisningar och skyltar som kommer att sättas upp. De appar för att betala parkering som kommer gälla är från Easypark och Parkster.

Det nya året ger fortsatt tillfälle att bidra till finansiering av öppna landskap genom att lämna en lämplig summa på swish 123 667 86 92 – ange öppna landskap. 150 kr täcker ett helt hushåll under ett år. Samma swishnummer men ange ditt namn och din e-post så blir det lättare att nå dig. Allt arbete i Svartsörådet sker på helt ideell bas. Vi behöver fler medlemmar i Svartsörådet. Är du intresserad av att bidra kan du ta kontakt med styrelsen (se hemsidans uppgifter).

Håll också ögonen öppna för information kring hur vi organiserar ekonomiskt stöd till intensivare jakt på vildsvin. Och bidra efter förmåga.

Slutligen ber vi i styrelsen för Svartsörådet att önska alla som vistas på ön ett angenämt år med många fina skärgårdsupplevelser.